

Şu Hayvanların Yumurtalarına Bakın

Hayvan yumurtaları görünüş olarak birbirinden çok farklı olabilir. Kimi büyük, kimi küçük, kimi düz renk, kimiye desenli. Bu yazımızda hayvan yumurtalarına dair pek çok şey bulacaksınız. Hazırsanız başlayalım!

Yumurtlamak pek çok dişi kuşun, balığın, böceğin ve sürüngenin çoğalma biçimidir. Çoğu türde yavrunun gelişimi yumurtanın içinde tamamlanır ve yavru hazır olduğunda yumurtadan dışarı çıkar.

Kuş yumurtaları en çok gördüğümüz yumurtalardandır. Bazıları küre bazılarıysa oval biçimlidir. Kuşlar yumurtladıktan sonra bir süre yumurtanın üzerinde oturarak bekler. Buna kuluçkaya yatmak denir. Kuluçka süresi kuş türüne göre farklılaşır. Örneğin tavuklar için bu 21 günken, devekuşları için 47 gündür. Kuluçkaya yatmak yumurtanın içindeki yavruya gelişmek için gereksinim duyduğu sıcaklığı sağlar. Yumurtadan çıkmaya hazır olan yavrular, gagalarının üzerinde bulunan ve yumurta dişi adı verilen diş benzeri bir yapıyla yumurtayı kırıp dışarı çıkar. Yumurta dişi sonra kendiliğinden düşer.

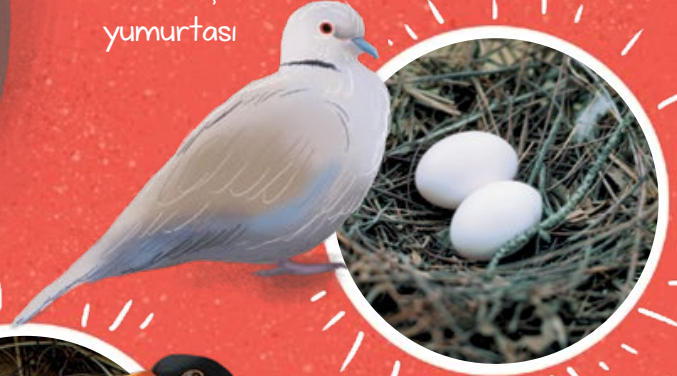
Kuş yumurtaları anne kuşun yavrusuna zarar vermeden üzerine oturabileceği kadar sağlamdır. Ancak yavru kuşun kolaylıkla çatlatarak dışarı çıkabileceği kadar da kırılgan bir yapıdadır. Yumurtanın içindeki yavru kuş, yumurtanın kabuğu sayesinde fiziksel zararlardan ve mikroplardan korunur. Kabuğun üzerindeki gözle görülemeyecek kadar küçük gözenekler sayesinde dışarıdan oksijen alabilir.

Bilim insanları yumurtalardaki biçimsel farklılıkların kuşların havada geçirdikleri zamanla ilgili olduğunu düşünüyor. Zamanının çoğunu havada geçiren kuşların kalça kemiği genişliğinin, zamanının çoğunu yerde geçiren kuşlarınkilere göre daha dar olabildiğini belirtiyorlar. Bu nedenle bu kuşların yumurtaları daha uzun ve elipse yakın bir biçimde olabiliyor. Genellikle yerde zaman geçiren kuşların kalça kemikleri daha geniş olduğu içinse bu kuşlarda daha küresel yumurtalar gözlemlenebiliyor.

Sinek kuşu yumurtası

Kumru yumurtası

Kral penguen yumurtası

Karatavuk yumurtası

Balıkların yumurtaları genellikle küre biçiminde ve çok küçüktür. Dişi balıklar suya tek seferde pek çok yumurta bırakır. Bazı türler yüzlerce, bazı türlerse binlerce yumurta bırakabilir. Balıkların yumurta bırakma yerleri de türlerine göre değişir. Örneğin sazandar yumurtalarını bitkilerin arasına, alabalıklarsa taşlık alanlara bırakır. Dişi balıklar yumurtalarını bıraktıktan sonra erkek balıklar da üreme hücrelerini yumurtalarla aynı ortama bırakır. Suyun sıcaklığına göre değişmekle birlikte belirli bir süre sonra yumurtalardan yavrular çıkar. Görünüm olarak erişkin bir balığa benzemeyen yavrunun bu hâline larva denir. Larvalar yumurtadan çıktıktan sonra zamanla gelişir. Çiklet balığı ve kardinal balığı gibi bazı balık türleri yaklaşık 20 gün boyunca yumurtalarını korumak için ağzında taşır ve bu süre boyunca hiçbir şey yemez.

Yumurtalarını ağzında taşıyan bir halka kuyruklu kardinal balığı

Palyaço balığı olarak da bilinen anemon balığının yumurtaları

İki yaşamlılar sınıfından olan kurbağalar da yumurtlayarak çoğalır. Tıpkı balıklar gibi pek çok kurbağa da yumurtalarını suya bırakır. Erkek kurbağaların da üreme hücrelerini bırakmasıyla yumurtalardan larvalar gelişmeye başlar. Yumurtadan çıkan larvaya iribaş da denir. İribaş büyüdükçe yavru bir kurbağaya dönüşür.

Bayağı kurbağanın yumurtaları

Tilki güvesi yumurtaları

Böcek yumurtalarının biçimleri de oldukça çeşitlidir. Küresel, oval, konik ya da uzun ince olabilirler. Böcekler oldukça küçük olan yumurtalarını pek çok yere bırakabilir. Yaprakların ya da bir odun parçasının üzerine, suyun içine, ağaç dallarına... Kimi türlerde birkaç gün, kimi türlerdeyse birkaç ay içinde böcek larvaları yumurtadan çıkar.

Siyah bahçe karıncası yumurtaları

Yedi noktalı uğurböceğinin yumurtaları

Palyaço böceği de denen alaca böceğinin yumurtaları ve yumurtadan çıkan larvaları

Sırada sürüngenler var! Kertenkele, bukalemun, kaplumbağa, yılan ve timsah gibi hayvanlar da yumurtlayarak çoğalır. Yumurtaları genellikle oval olan sürüngenlerin yumurtalarının sayısı tıpkı diğer hayvanlarda olduğu gibi türlerine göre değişiklik gösterir. Örneğin Nil timsahı bir seferde 25 ila 80 yumurta bırakabilirken, deniz kaplumbağaları bir seferde yaklaşık 100 yumurta bırakabilir. Sürüngenler yumurtalarını toprağa gömer. Yumurtanın içinde gelişimini tamamlayan yavrular, yumurtanın kabuğunu çatlatarak dışarı çıkar. Yavru sürüngenler, erişkin sürüngenlerin küçük bir kopyası gibidir.

Yumurtadan çıkan yavru bir Nil timsahı

Yumurtadan çıkan Trakya tosbağası olarak da bilinen yavru bir Hermann kaplumbağası

Yumurtadan çıkan yavru bir yarı sucul yılan

Ornitorenk, tıpkı yazımızda bahsettiğimiz diğer hayvanlar gibi yumurtlayarak çoğalır. Ornitorenklerin yumurtaları görünüş olarak sürüngen yumurtalarını andırır. Dişi ornitorenk deniz ya da akarsu kenarında bir çukur kazar ve yumurtalarını oraya bırakır. Yaklaşık 10 gün sonra yavru ornitorenkler yumurtadan dışarı çıkar.

